

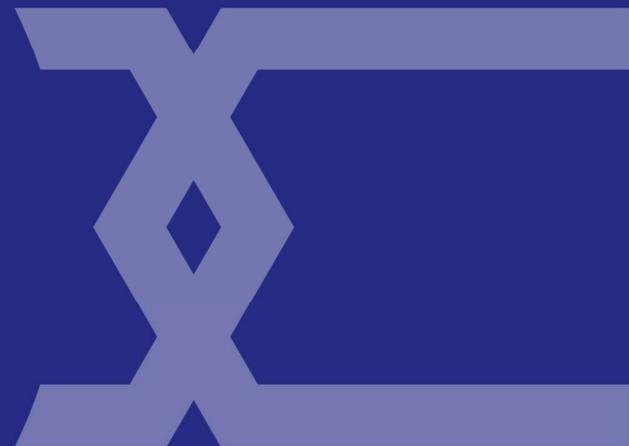
Κεφάλαιο 2. Διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο για την εμπορία ανθρώπων – εργασιακή εκμετάλλευση

Εταίρος Υπεύθυνος για την
ενότητα: ΚΕΜΕΑ

Συνεισφέρων: ACDD

Co-funded by
the European Union

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

2. Διεθνές & Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Εμπορία Ανθρώπων – Εργασιακή Εκμετάλλευση

2.1 Εισαγωγή

Ο όρος «εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση» χρησιμοποιείται για να διακρίνει την εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση από την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση σε οποιονδήποτε οικονομικό τομέα, όσον αφορά τόσο την καταγεγραμμένη όσο και τη μη καταγεγραμμένη απασχόληση.

Η έννοια της «εργασιακής εκμετάλλευσης» στο πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων έχει καθιερωθεί και περιλαμβάνει, τουλάχιστον, την καταναγκαστική εργασία ή καταναγκαστικές υπηρεσίες, τη δουλεία ή πρακτικές παρόμοιες με τη δουλεία και την ειλωτεία. Η κύρια και κοινή μεταβλητή αυτών των περιπτώσεων είναι ο ακούσιος χαρακτήρας της εκτέλεσης τέτοιων δραστηριοτήτων από το υποκείμενο λόγω εξαναγκασμού, απειλής, σωματικής και ψυχικής κακοποίησης, μεταξύ άλλων παραγόντων. Πρόκειται για έννοιες που είναι ευρέως αναγνωρισμένες στο διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ιδίως όσον αφορά το άρθρο 4 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου ([ΕΣΔΑ](#)), που απαγορεύει τη δουλεία και την καταναγκαστική εργασία.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στο κράτος δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε δράση της ΕΕ βασίζεται σε συνθήκες που έχουν εγκριθεί αμοιβαία με δημοκρατικό τρόπο από τα μέλη της. Οι νόμοι της ΕΕ συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των συνθηκών της ΕΕ και στην εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ.

Οι κοινές αρχές και αξίες της ΕΕ που διέπουν τις κοινωνίες: ελευθερία, δημοκρατία, ισότητα και κράτος δικαίου, προωθώντας την ειρήνη και τη σταθερότητα.

Μια απόφαση-πλαίσιο της ΕΕ είναι ένα δεσμευτικό νομικό μέσο που καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να ακολουθούν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σε συγκεκριμένους τομείς συνεργασίας, όπως η ποινική δικαιοσύνη ή η επιβολή του νόμου.

Κάθε εργαζόμενος στην ΕΕ έχει συγκεκριμένα ελάχιστα δικαιώματα που αφορούν: την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, γενικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, τον εργασιακό εξοπλισμό, συγκεκριμένες ώρες εργασίας/ημέρα σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο. Συνοψίζοντας, το κράτος δικαίου θεσπίζει ένα πλαίσιο που προστατεύει τους εργαζομένους και τους εργοδότες από άδικη και άνιση μεταχείριση, καθώς και αποτρέπει καταχρηστικές και παράνομες πρακτικές.

Ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες: ίση μεταχείριση στην εργασία, εγκυμοσύνη, άδεια μητρότητας, γονική άδεια.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούν και θα παρουσιαστούν οι σημαντικότερες διεθνείς και ευρωπαϊκές νομοθεσίες και πρωτοβουλίες.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Γίνεται επίσης αναφορά στο θεσμικό δίκαιο της ΕΕ και μέσω αυτού του κεφαλαίου οι εκπαιδευόμενοι-ες μπορούν να καθοδηγηθούν στα θέματα που έχουν κύρια σημασία για το δίκαιο της ΕΕ γενικά. Ο κύριος στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι να παρουσιάσει συνοπτικά τη δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη νομική βάση σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και την εργασιακή εκμετάλλευση. Κάθε θέμα αγγίζει τις θεμελιώδεις αρχές που βοηθούν στην κατανόηση της σημασίας των νομικών πλαισίων ως βάσης για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση

Σημείωση: Το παρόν κεφάλαιο περιέχει υπερσυνδέσμους προς τα σχετικά νομικά κείμενα και επίσημα έγγραφα.

2.2 Μαθησιακοί στόχοι

Το **Κεφάλαιο 2** εισάγει το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για την εμπορία ανθρώπων (THB), με έμφαση στην εργασιακή εκμετάλλευση, και παρέχει μια επισκόπηση των διεθνών πλαισίων, όπως η Διεθνής Σύμβαση για την Καταναγκαστική Εργασία (Forced Labour Convention, 1930), καθώς και των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών και του τρόπου με τον οποίο αυτές έχουν εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη (ΚΜ).

Μετά την εξέταση αυτής της ενότητας και σε συνδυασμό με τη συμμετοχή στις εκπαιδεύσεις, οι εκπαιδευόμενοι-ες αναμένεται να:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Αναγνωρίζουν τη σημασία του νομικού πλαισίου για τους αστυνομικούς στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης.
- Κατανοούν το πλαίσιο των κύριων νομικών πρωτοβουλιών σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Κατανοούν το είδος των διεθνών προτύπων και νομικών πλαισίων που υπάρχουν στην Ευρώπη.
- Μπορούν να απαριθμούν τις σημαντικότερες διεθνείς και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες σχετικά με την εμπορία ανθρώπων, με έμφαση στην εργασιακή εκμετάλλευση.

2.3 Ορισμοί

Οι ορισμοί και η ακρίβεια είναι υψίστης σημασίας κατά την εξέταση του νόμου. **Ένας ορισμός έχει τη δυνατότητα να προσφέρει σαφήνεια.** Στην καλύτερη περίπτωση, οι ορισμοί λειτουργούν ως πυξίδα, παρέχοντας στον «χαμένο» αναγνώστη διάφορες πιθανές κατευθύνσεις για να προχωρήσει.

Η χρήση κοινών όρων και ορισμών **παρέχει στα άτομα μια βάση για κοινή κατανόηση.** Με αυτόν τον τρόπο, διευκολύνεται η επικοινωνία, βελτιώνεται η διαφάνεια στα κοινωνικά προγράμματα και ικανοποιούνται καλύτερα οι ανάγκες μέσω της ακριβούς αναγνώρισης και κατανόησης των απαιτήσεων των ανθρώπων.

Διεθνής νομικός ορισμός της καταναγκαστικής εργασίας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Σύμφωνα με τη [Διεθνή Σύμβαση για την Καταναγκαστική Εργασία της ILO, 1930 \(No. 29\)](#), η καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία ορίζεται ως: «κάθε εργασία ή υπηρεσία που απαιτείται από οποιοδήποτε άτομο υπό την απειλή ποινής και για την οποία το άτομο δεν έχει προσφερθεί οικειοθελώς» (ibid).

Αυτός ο ορισμός περιλαμβάνει τρία στοιχεία:

1. **Εργασία ή υπηρεσία:** αναφέρεται σε όλες τις μορφές εργασίας που πραγματοποιούνται σε οποιαδήποτε δραστηριότητα, βιομηχανία ή τομέα, συμπεριλαμβανομένης της άτυπης οικονομίας.
2. **Απειλή οποιασδήποτε ποινής:** αναφέρεται σε ένα ευρύ φάσμα ποινών που χρησιμοποιούνται για να υποχρεώσουν κάποιον να εργαστεί.
3. **Μη εκούσια συμμετοχή:** Ο όρος «προσφέρθηκε οικειοθελώς» αναφέρεται στην παροχή ενημερωμένης συναίνεσης από τον εργαζόμενο για την αποδοχή μιας θέσης εργασίας και στην ελευθερία του να παραιτηθεί ανά πάσα στιγμή, οικειοθελώς. Αυτό δεν ισχύει, για παράδειγμα, όταν ένας εργοδότης ή ένας υπεύθυνος προσληψεων δίνει ψευδείς υποσχέσεις, ώστε ένας εργαζόμενος να αποδεχθεί μια θέση εργασίας που διαφορετικά δεν θα είχε αποδεχθεί.

Σύμβαση αρ. 29, στο Άρθρο 2(2)

Η Σύμβαση αρ. 29, στο Άρθρο 2(2) προβλέπει επίσης εξαιρέσεις από τον ορισμό της καταναγκαστικής εργασίας, αναφερόμενη ρητά σε τρεις περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να επιβληθεί υποχρεωτική εργασία

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

1. Εργασία καθαρά στρατιωτικού χαρακτήρα που επιβάλλεται λόγω υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας.
2. Συνήθεις πολιτικές υποχρεώσεις.
3. Εργασία ή υπηρεσία που επιβάλλεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο ως συνέπεια καταδίκης από δικαστήριο και εκτελείται υπό την εποπτεία δημόσιας αρχής.

Σύμβαση για την Κατάργηση της Καταναγκαστικής Εργασίας, Αρ. 105

Η [Σύμβαση για την Κατάργηση της Καταναγκαστικής Εργασίας, Αρ. 105](#), που υιοθετήθηκε από τη ΔΟΕ το 1957, αφορά κυρίως την καταναγκαστική εργασία που επιβάλλεται από κρατικές αρχές. Απαγορεύει ρητά τη χρήση της καταναγκαστικής εργασίας:

Ως ποινή για την έκφραση πολιτικών απόψεων.

Για σκοπούς οικονομικής ανάπτυξης.

Ως μέσο εργασιακής πειθαρχίας.

Ως ποινή για συμμετοχή σε απεργίες.

Ως μέσο φυλετικής, θρησκευτικής ή άλλης διάκρισης.

«Καταναγκαστική εργασία», «εμπορία ανθρώπων»

Οι όροι «καταναγκαστική εργασία», «εμπορία ανθρώπων» (επίσης αναφερόμενη ως «trafficking in persons») και «δουλεία» χρησιμοποιούνται συχνά εναλλάξ. Ωστόσο, αν

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

και οι έννοιες αυτές επικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό, είναι διακριτές από εννοιολογική άποψη και καθεμία έχει σαφή ορισμό στο διεθνές δίκαιο.

Τι είναι η εμπορία ανθρώπων;

Ο ορισμός της εμπορίας ανθρώπων, όπως παρέχεται από το Πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, καταστολή και τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών, που συμπληρώνει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος, 2000 ([Πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών](#)), στο άρθρο 3(α), περιλαμβάνει τρία στοιχεία:

- Πράξεις: Πρόσληψη, μεταφορά, μεταβίβαση, φιλοξενία ή παραλαβή προσώπων.
- Μέσα: Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση μίας από τις απαγορευμένες πράξεις· συγκεκριμένα, η χρήση απειλής, βίας ή άλλων μορφών καταναγκασμού, απαγωγής, απάτης, εξαπάτησης, κατάχρησης εξουσίας ή θέσης ευαλωτότητας, ή η παροχή ή λήψη πληρωμών ή ωφελημάτων για την επίτευξη της συγκατάθεσης ενός ατόμου που έχει τον έλεγχο ενός άλλου ατόμου.
- Σκοπός: Αν η πράξη αυτή, χρησιμοποιώντας τα παραπάνω μέσα, διεξήχθη για σκοπούς εκμετάλλευσης. Το Πρωτόκολλο του ΟΗΕ ορίζει ότι ο όρος «εκμετάλλευση» περιλαμβάνει τουλάχιστον την εκμετάλλευση της πορνείας άλλων ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική εργασία ή υπηρεσίες, τη δουλεία ή πρακτικές παρόμοιες με τη δουλεία, την κατάσταση υποτέλειας ή την αφαίρεση οργάνων.

Τι είναι η δουλεία;

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η «δουλεία» ορίζεται στο Άρθρο 1(1) της Σύμβασης της Κοινωνίας των Εθνών για την Καταστολή της Εμπορίας Δούλων και της Δουλείας ([Slavery Convention](#)), 1926, ως «η κατάσταση ή η ιδιότητα ενός προσώπου επί του οποίου ασκούνται ορισμένες ή όλες οι εξουσίες που απορρέουν από το δικαίωμα ιδιοκτησίας» (ibid). Η δουλεία αποτελεί θεσμό πλήρους ιδιοκτησίας, στο πλαίσιο του οποίου ένα άτομο υποβάλλεται στον πλήρη έλεγχο του ιδιοκτήτη του, ο οποίος μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις για το άτομο αυτό σχετικά με την εκπαίδευση (φοίτηση ή μη στο σχολείο), την εργασία (είδος και συνθήκες) ή ακόμη και την ιδιωτική ζωή (με ποιον θα παντρευτεί). Η απαγόρευση της δουλείας στο διεθνές δίκαιο έχει αποκτήσει καθεστώς jus cogens, γεγονός που σημαίνει ότι όλα τα κράτη την αποδέχονται ως αρχή από την οποία δεν επιτρέπεται καμία παρέκκλιση. Ωστόσο, παρότι η δουλεία απαγορεύεται από τη νομοθεσία στις περισσότερες χώρες, η πρακτική ή τα κατάλοιπά της εξακολουθούν να υφίστανται σε ορισμένες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα άτομα που υποβάλλονται σε δουλεία βρίσκονται σε κατάσταση ψυχολογικής, οικονομικής και κοινωνικής εξάρτησης. Δεν έχουν άλλη επιλογή παρά να εργάζονται για τον «κύριό» τους και εμπίπτουν στον ορισμό της καταναγκαστικής εργασίας, όπως αυτός προβλέπεται από τη Σύμβαση αρ. 29.

Καταναγκαστική εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση

Η καταναγκαστική εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση αναφέρεται στην καταναγκαστική εργασία που επιβάλλεται από ιδιώτες με σκοπό την εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση, καθώς και σε όλες τις μορφές εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης, της στρατολόγησης ή της προσφοράς παιδιών για την παραγωγή υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Δουλεία και πρακτικές παρόμοιες με τη δουλεία

Η δουλεία ορίζεται στη [Σύμβαση για τη Δουλεία του 1956](#) ως η κατάσταση ή η θέση ενός ατόμου επί του οποίου ασκούνται όλες ή ορισμένες από τις εξουσίες που συνδέονται με το δικαίωμα ιδιοκτησίας. Σε μεταγενέστερη συνθήκη, τα κράτη συμφώνησαν ότι υπάρχουν επίσης ορισμένες «πρακτικές παρόμοιες με τη δουλεία»: δουλεία λόγω χρέους, αναγκαστικός ή υποτακτικός γάμος, πώληση ή εκμετάλλευση παιδιών (συμπεριλαμβανομένων των ενόπλων συγκρούσεων) και δουλεία λόγω καταγωγής (ibid).

Δουλεία λόγω χρέους

Η δουλεία λόγω χρέους είναι κατάσταση ή καθεστώς κατά το οποίο ένα πρόσωπο έχει δεσμεύσει την εργασία ή τις υπηρεσίες του (ή την εργασία ή τις υπηρεσίες προσώπου που τελεί υπό τον έλεγχό του), σε συνθήκες όπου η εύλογη αξία της εργασίας ή των υπηρεσιών αυτών δεν εφαρμόζεται κατά τρόπο λογικό για τη μείωση του χρέους ή της διάρκειας του χρέους, ή όπου η διάρκεια και η φύση της παρεχόμενης εργασίας ή υπηρεσίας δεν περιορίζονται ή δεν καθορίζονται.

Καταναγκαστικός γάμος ή γάμος υπό κατάσταση υποτέλειας

Οι ακόλουθες καταστάσεις ορίζονται ως πρακτικές «παρόμοιες με τη δουλεία» στη Σύμβαση περί Δουλείας του 1956. Κάθε θεσμός ή πρακτική κατά την οποία (ibid):

- μια γυναίκα, χωρίς δικαίωμα άρνησης, υπόσχεται ή δίδεται σε γάμο έναντι καταβολής ανταλλάγματος σε χρήμα ή σε είδος προς τους γονείς της, τον κηδεμόνα της, την οικογένειά της ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ή ομάδα·

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- ο σύζυγος μιας γυναίκας, η οικογένειά του ή η φυλή του έχει το δικαίωμα να τη μεταβιβάσει σε άλλο πρόσωπο, έναντι ληφθέντος ανταλλάγματος ή και χωρίς αυτό
- μια γυναίκα, η οποία, μετά τον θάνατο του συζύγου της, μπορεί να κληρονομηθεί από άλλο πρόσωπο.

2.4 Διεθνές και Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο

Τα τελευταία τριάντα χρόνια, το πλαίσιο και οι μορφές της καταναγκαστικής εργασίας έχουν αλλάξει σημαντικά. Ένας αυξανόμενος αριθμός ατόμων βρίσκεται σε καταναγκαστική εργασία στην ιδιωτική οικονομία, με ορισμένες ομάδες εργαζομένων – ιδιαίτερα μετανάστες – να διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο να γίνουν θύματα. Αυτό οδήγησε στην υιοθέτηση διεθνών εργαλείων για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων, της καταναγκαστικής εργασίας και συναφών πρακτικών. Αυτή η ενότητα εξετάζει τα κύρια διεθνή και ευρωπαϊκά νομικά εργαλεία που ασχολούνται με την εργασιακή εκμετάλλευση.

Διεθνή νομικά πλαίσια

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) είναι αφιερωμένη στην προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και των διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων, στη βάση της ιδρυτικής αρχής ότι η εργασιακή ειρήνη αποτελεί προϋπόθεση της ευημερίας.

Η ΔΟΕ είναι μία τριμερής οργάνωση που αποτελεί μέρος των Ηνωμένων Εθνών. Φέρνει σε επαφή κυβερνήσεις, οργανώσεις εργοδοτών και οργανώσεις εργαζομένων.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Επιπλέον, δέχεται τη συμβολή και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ως παρατηρητών.

Το πρώτο διεθνές εργασιακό πρότυπο που ασχολήθηκε με την καταναγκαστική εργασία υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας το 1930. Η **Σύμβαση αρ. 29 (Σύμβαση περί Καταναγκαστικής Εργασίας, 1930)** ορίζει την καταναγκαστική εργασία ως «κάθε εργασία ή υπηρεσία η οποία επιβάλλεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο υπό την απειλή οποιασδήποτε ποινής και για την οποία το εν λόγω πρόσωπο δεν προσφέρθηκε οικειοθελώς». Η εν λόγω έννοια:

1. εφαρμόζεται σε όλες τις δυνατές μορφές καταναγκαστικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της δουλείας και των πρακτικών παρόμοιων με τη δουλεία, της δουλείας λόγω χρέους και της εμπορίας ανθρώπων·
2. καλύπτει κάθε είδους εργασία, υπηρεσία και απασχόληση, σε κάθε δραστηριότητα, κλάδο ή τομέα, συμπεριλαμβανομένης της άτυπης οικονομίας· και
3. περιλαμβάνει όλες τις μορφές άμεσου ή έμμεσου καταναγκασμού, όπως η σωματική βία, οι ψυχολογικές απειλές ή η μη καταβολή μισθών ή η στέρηση δικαιωμάτων ή προνομίων.

Η Σύμβαση αρ. 105 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (Σύμβαση για την Κατάργηση της Καταναγκαστικής Εργασίας, **1957**) αφορά πρωτίστως την καταναγκαστική εργασία που επιβάλλεται από κρατικές αρχές. Απαγορεύει τη χρήση οποιασδήποτε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας ως μέσου πολιτικού εξαναγκασμού ή διαπαιδαγώγησης, ως τιμωρίας για την έκφραση

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

πολιτικών ή ιδεολογικών απόψεων, για την κινητοποίηση εργατικού δυναμικού, ως μέσου πειθαρχίας στην εργασία, ως τιμωρίας για τη συμμετοχή σε απεργίες ή ως μέσου διακρίσεων.

Αναπτύχθηκε με σκοπό τη ρύθμιση της παιδικής εργασίας, καθορίζοντας ελάχιστο όριο ηλικίας για την πρόσβαση στην απασχόληση, το οποίο τα συμβαλλόμενα κράτη οφείλουν να σέβονται. Η εν λόγω Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ στις 19 Ιουνίου 1976. Το ελάχιστο όριο ηλικίας για την εργασία ορίστηκε στα 15 έτη (στα 13 έτη για ελαφριά εργασία). Για την επικίνδυνη εργασία, η Σύμβαση όρισε το όριο πρόσβασης στην απασχόληση στα 18 έτη (ή στα 16 έτη υπό ορισμένες προϋποθέσεις) (ibid).

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) είναι ο πρώτος οργανισμός που ρύθμισε την παιδική εργασία. Στις 26 Ιουνίου 1973, η Γενική Διάσκεψη της ΔΟΕ υιοθέτησε ένα νομικά δεσμευτικό κείμενο που καθόρισε το ελάχιστο νόμιμο όριο ηλικίας για εργασία στα 15 έτη. Η Σύμβαση αρ. [138](#) της ΔΟΕ (Σύμβαση για το Ελάχιστο Όριο Ηλικίας) επιτρέπει στα αναπτυσσόμενα κράτη, των οποίων η οικονομία και οι εκπαιδευτικές υποδομές δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένες, να καθορίζουν προσωρινά το ελάχιστο όριο ηλικίας για την πρόσβαση στην απασχόληση στα 14 έτη. Η απόφαση αυτή πρέπει να αιτιολογείται πλήρως. Η ΔΟΕ έχει επίσης υιοθετήσει τη Σύσταση αρ. [R146](#), προκειμένου να καθοδηγεί τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της εν λόγω Σύμβασης.

Η Γενική Διάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη υιοθέτησης νέων μέσων για την απαγόρευση και την εξάλειψη των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας ως ύψιστης προτεραιότητας για την εθνική και διεθνή δράση, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς συνεργασίας και βοήθειας, προς συμπλήρωση των υφιστάμενων Συμβάσεων, και λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι η αποτελεσματική εξάλειψη των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας απαιτεί

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

άμεση και συνολική δράση, με συνεκτίμηση της σημασίας της ελεύθερης βασικής εκπαίδευσης και της ανάγκης απομάκρυνσης των παιδιών που θίγονται από κάθε τέτοια εργασία, καθώς και της αποκατάστασης και κοινωνικής τους ένταξης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ανάγκες των οικογενειών τους, υιοθέτησε τη **Σύμβαση για τις Χειρότερες Μορφές Παιδικής Εργασίας, 1999** (αρ. [182](#)), θεμελιώδη σύμβαση η οποία ορίζει ως «παιδί» κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Απαιτεί από τα κράτη που την έχουν κυρώσει να εξαλείψουν τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορφών δουλείας ή πρακτικών παρόμοιων με τη δουλεία, όπως η πώληση και η εμπορία παιδιών, η δουλεία λόγω χρέους και η δουλοπαροικία, καθώς και την καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία, περιλαμβανομένης της καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής στρατολόγησης παιδιών για χρήση σε ένοπλες συγκρούσεις· την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία· τη χρησιμοποίηση παιδιών για παράνομες δραστηριότητες, ιδίως για την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών· και την εργασία που είναι πιθανό να βλάψει την υγεία, την ασφάλεια ή τα ήθη των παιδιών.

Η Σύμβαση απαιτεί από τα κράτη που την έχουν κυρώσει να παρέχουν την αναγκαία και κατάλληλη άμεση συνδρομή για την απομάκρυνση των παιδιών από τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας και για την αποκατάσταση και κοινωνική τους ένταξη. Απαιτεί επίσης από τα κράτη να διασφαλίζουν την πρόσβαση στη δωρεάν βασική εκπαίδευση και, όπου είναι δυνατόν και ενδεδειγμένο, στην επαγγελματική κατάρτιση για τα παιδιά που απομακρύνονται από τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας.

Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ΔΟΕ): [Strengthening action to end forced labour](#), Έκθεση (IV)1 (2013), Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας, η οποία παρέχει επισκόπηση του

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

διεθνούς νομικού πλαισίου για την εξάλειψη της καταναγκαστικής εργασίας, καθώς και εξέταση της εθνικής νομοθεσίας και πρακτικής όσον αφορά την εθνική πολιτική και τους θεσμούς, την πρόληψη, την προστασία των θυμάτων, την αποζημίωση και την επιβολή της νομοθεσίας. Περιλαμβάνει ερωτηματολόγιο προς τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένου προτεινόμενου Πρωτοκόλλου καθώς και προτεινόμενων Συστάσεων, οι οποίες καταρτίστηκαν βάσει των παρατηρήσεων των κυβερνήσεων και των οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων.

Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο

Με δεδομένη τη διαρκή ύπαρξη πρακτικών καταναγκαστικής εργασίας σε όλο τον κόσμο, το 2014 η ΔΟΕ υιοθέτησε δύο νέα διεθνή εργασιακά πρότυπα για το θέμα αυτό, με σκοπό την προσαρμογή των διεθνών εργαλείων κατά της καταναγκαστικής εργασίας στη σύγχρονη εποχή. Μαζί με τη συνοδευτική της Σύσταση, το Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Καταναγκαστική Εργασία, 2014 (αρ. 29) συμπληρώνει τα υφιστάμενα διεθνή εργαλεία για την καταναγκαστική εργασία και καθιερώνει την υποχρέωση των κρατών μελών να αποτρέπουν την καταναγκαστική εργασία, να προστατεύουν τα θύματα και να τους παρέχουν πρόσβαση σε ένδικο μέσα (βλ. Πλαίσιο 2). Επιπλέον, τονίζει τη σύνδεση μεταξύ καταναγκαστικής εργασίας και εμπορίας ανθρώπων. Σύμφωνα με τη Σύμβαση αρ. 29 της ΔΟΕ, το Πρωτόκολλο επαναβεβαιώνει επίσης τη σημασία της δίωξης των δραστών και της κατάργησης της ατιμωρησίας τους.

Νομικά πλαίσια στην Ευρώπη

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Στην Ευρώπη υπάρχουν αρκετά νομικά εργαλεία που επικεντρώνονται σε διαφορετικές μορφές εκμετάλλευσης της εργασίας.

Σε σχέση με την εμπορία ανθρώπων για εκμετάλλευση της εργασίας, η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων του 2005 [ορίζει ότι η εμπορία](#) περιλαμβάνει τη στρατολόγηση και μεταφορά προσώπων με χρήση καταναγκασμού ή εξαπάτησης με σκοπό την εκμετάλλευση.

Όταν χρησιμοποιείται καταναγκασμός, η φαινομενική συγκατάθεση του θύματος στην εκμετάλλευση είναι αδιάφορη. Ενώ το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης περιλαμβάνει εμπορία εντός των εθνικών συνόρων, μεγάλο μέρος της επικεντρώνεται στον έλεγχο των συνόρων και τον επαναπατρισμό. Το εργαλείο αυτό περιλαμβάνει διατάξεις για αποζημίωση των θυμάτων από τους δράστες και απαιτεί από τα κράτη να παρέχουν στέγαση, ψυχολογική και υλική βοήθεια, επείγουσα ιατρική περίθαλψη, υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας, καθώς και συμβουλές σχετικά με νομικά δικαιώματα, νομική εκπροσώπηση και πρόσβαση στην εκπαίδευση για τα παιδιά. Η Οδηγία [2011/36/ΕΕ](#) του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την προστασία των θυμάτων της (Οδηγία για την Εμπορία Ανθρώπων) εστιάζει στην προστασία των θυμάτων. Το Συμβούλιο της Ευρώπης περιλαμβάνει 47 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ηπείρου.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο βασίζεται σε διάφορες οδηγίες, συμπεριλαμβανομένης της Οδηγίας Πλαισίου και της Οδηγίας Πρόσβασης. Οι οδηγίες αυτές καθορίζουν τις

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

γενικές αρχές και τους στόχους που τα κράτη μέλη οφείλουν να τηρούν κατά την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας και των κανονισμών, **συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για τη δίωξη των δραστών εμπορίας και την πρόληψη του φαινομένου. Ορίζονται ελάχιστες ποινές για τους δράστες και απαιτείται η παροχή υποστήριξης στα θύματα, η οποία δεν εξαρτάται από τη δίωξη των δραστών. Η υποστήριξη αυτή πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τη διαβίωση, τη στέγαση, την ιατρική περίθαλψη, την ψυχολογική υποστήριξη, καθώς και πληροφορίες και υπηρεσίες διερμηνείας.** Αν και τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι τα θύματα εμπορίας έχουν πρόσβαση στα υφιστάμενα προγράμματα αποζημίωσης θυμάτων βίαιων εγκλημάτων, δεν υπάρχουν διατάξεις για αποζημίωση λόγω υπερβολικών ωρών εργασίας, απλήρωτων μισθών ή άλλης εργασιακής καταπόνησης.

Πολλές οδηγίες στον τομέα της μεταναστευτικής πολιτικής καλούν τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση κατά της εκμετάλλευσης της εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, και παρόμοια με τη Σύμβαση της ΔΟΕ για τους Μετανάστες Εργαζόμενους (βλ. Πλαίσιο 3), υπάρχουν τρεις οδηγίες που αποσκοπούν στην προστασία των μεταναστών και μεταναστριών εργαζομένων από καταχρήσεις και εκμετάλλευση.

Η Οδηγία [2009/52/EK](#) του Συμβουλίου (Οδηγία για τις Κυρώσεις κατά των Εργοδοτών) εστιάζει στην γενική απαγόρευση απασχόλησης υπηκόων τρίτων χωρών που δεν έχουν το δικαίωμα διαμονής στην ΕΕ. Η Οδηγία αυτή αναγνωρίζει τα δικαιώματα των εργαζομένων να υποβάλλουν καταγγελίες κατά των εργοδοτών και να λάβουν αναδρομικές πληρωμές. Υπερβαίνει το ζήτημα της παράτυπης μετανάστευσης και περιλαμβάνει στοιχεία για την προστασία των δικαιωμάτων των

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

εργαζομένων, όπως το δικαίωμα να μην υπόκεινται σε ιδιαίτερα εκμεταλλευτικές συνθήκες εργασίας.

Η Οδηγία [2011/98/EU](#) του Συμβουλίου (Οδηγία για την Ενιαία Άδεια) θεσπίζει μία ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για την έκδοση ενιαίας άδειας σε υπηκόους τρίτων χωρών για εργασία σε κράτος μέλος της ΕΕ και αναγνωρίζει το δικαίωμα των υπηκόων τρίτων χωρών, που γίνονται δεκτοί βάσει της αρχής της ενιαίας άδειας, στην ίση μεταχείριση όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποδοχών, της απόλυσης, της ασφάλειας και υγείας στην εργασία, της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συμμετοχής σε συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Η Οδηγία [2014/36/EE](#) (Οδηγία για τους Εποχικούς Εργαζόμενους) καθορίζει τις προϋποθέσεις εισόδου και παραμονής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς εποχικής απασχόλησης. Οι εποχικοί εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση στη χώρα υποδοχής όσον αφορά τους όρους απασχόλησης (π.χ. ελάχιστη ηλικία για εργασία, αποδοχές, απόλυση, ώρες εργασίας, άδειες και διακοπές) και τις διατάξεις για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία. Έχουν επίσης το δικαίωμα πρόσβασης σε ορισμένους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης (δηλαδή παροχές συνδεόμενες με ασθένεια, ανικανότητα και γήρας), εκπαίδευση, συμβουλές σχετικά με εποχική εργασία που παρέχονται από γραφεία απασχόλησης και άλλες δημόσιες υπηρεσίες.

Η Οδηγία [2004/81/EK](#) του Συμβουλίου αφορά τις άδειες διαμονής (Οδηγία για τις Άδειες Διαμονής) που εκδίδονται σε υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων. Η Οδηγία αυτή απαιτεί οι άδειες αυτές να υπόκεινται στις ακόλουθες προϋποθέσεις: (i) η παρουσία του θύματος είναι αναγκαία για την έρευνα

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

εγκλημάτων εμπορίας, (ii) το θύμα έχει επιδείξει σαφή πρόθεση συνεργασίας, και (iii) οι σχέσεις με τους δράστες έχουν διακοπεί. Η Οδηγία προβλέπει επίσης την πρόσβαση των θυμάτων σε στέγαση, ιατρική και ψυχολογική υποστήριξη και νομική συνδρομή, όταν αυτό παρέχεται από την εθνική νομοθεσία.

Η Οδηγία [2012/29/ΕΕ](#) του Συμβουλίου για την καθιέρωση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκλημάτων (Οδηγία για τα θύματα) υιοθετεί προσέγγιση επικεντρωμένη στο θύμα με διατάξεις για την εξασφάλιση κατάλληλης βοήθειας, υποστήριξης και προστασίας των θυμάτων, με ιδιαίτερη προσοχή σε παιδιά και θύματα έμφυλης βίας. Επιπλέον, η Οδηγία αυτή αναγνωρίζει τα δικαιώματα των θυμάτων να ενημερώνονται και να λαμβάνουν υποστήριξη για τη συμμετοχή τους στις ποινικές διαδικασίες. Έχοντας υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2012, η Οδηγία για τα Δικαιώματα των Θυμάτων (Victims' Rights Directive – VRD) στοχεύει στη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Στόχος της είναι να διασφαλίσει ότι τα θύματα λαμβάνουν επαρκή υποστήριξη, πληροφόρηση και προστασία, ανεξαρτήτως του είδους του εγκλήματος που έχουν υποστεί ή του κράτους μέλους της ΕΕ στο οποίο αυτό συνέβη. Η Οδηγία προσδιορίζει διάφορους βασικούς τομείς:

- **Αναγνώριση των Δικαιωμάτων των Θυμάτων:** Τονίζεται το δικαίωμα των θυμάτων να αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό και να προστατεύονται από δευτερογενή και επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση.
- **Πρόσβαση σε Υπηρεσίες Υποστήριξης:** Απαιτείται από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών υποστήριξης,

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

συμπεριλαμβανομένης της συμβουλευτικής, της νομικής συνδρομής και της οικονομικής αποζημίωσης.

- **Παροχή Πληροφόρησης:** Τα θύματα έχουν το δικαίωμα να ενημερώνονται σχετικά με τα δικαιώματά τους, την πορεία της έρευνας και τις δικαστικές διαδικασίες.
- **Μέτρα Προστασίας:** Η Οδηγία περιλαμβάνει διατάξεις για την προστασία από εκφοβισμό και αντίποινα, ιδιαίτερα για ευάλωτα θύματα, όπως τα παιδιά ή τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας.

Επιπλέον:

- Η Οδηγία ενισχύει σημαντικά τα δικαιώματα των θυμάτων και των μελών των οικογενειών τους σε πληροφόρηση, υποστήριξη και προστασία. Επιπλέον, ενισχύει τα διαδικαστικά δικαιώματα των θυμάτων στις ποινικές διαδικασίες.
- Η Οδηγία απαιτεί επίσης από τα κράτη μέλη της ΕΕ να διασφαλίζουν κατάλληλη εκπαίδευση σχετικά με τις ανάγκες των θυμάτων για τα στελέχη που είναι πιθανόν να έλθουν σε επαφή με αυτά.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ έπρεπε να εφαρμόσουν τις διατάξεις της Οδηγίας στην εθνική τους νομοθεσία μέχρι τις 16 Νοεμβρίου 2015. Το 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε [έγγραφο καθοδήγησης](#) για να βοηθήσει τα κράτη μέλη της ΕΕ σε αυτή τη διαδικασία.

Σύμφωνα με την Οδηγία για τα Δικαιώματα των Θυμάτων (VRD), **τα θύματα εγκλημάτων πρέπει να αναγνωρίζονται και να αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ευαισθησία και επαγγελματισμό, χωρίς διακρίσεις οποιουδήποτε είδους, βάσει οποιουδήποτε κριτηρίου όπως φυλή, χρώμα, εθνική ή κοινωνική καταγωγή, γενετικά**

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

χαρακτηριστικά, γλώσσα, θρησκεία ή πεποίθηση, πολιτική ή άλλη άποψη, συμμετοχή σε εθνική μειονότητα, περιουσία, γέννηση, αναπηρία, ηλικία, φύλο, έκφραση φύλου, ταυτότητα φύλου, σεξουαλικός προσανατολισμός, καθεστώς διαμονής ή κατάσταση υγείας.

Σε όλες τις επαφές με αρμόδια αρχή που ενεργεί στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, καθώς και σε κάθε υπηρεσία που έρχεται σε επαφή με θύματα, όπως υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων ή αποκαταστατικής δικαιοσύνης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η προσωπική κατάσταση και οι άμεσες ανάγκες, η ηλικία, το φύλο, η ενδεχόμενη αναπηρία και η ωριμότητα των θυμάτων εγκληματικών πράξεων, με πλήρη σεβασμό της σωματικής, ψυχικής και ηθικής ακεραιότητάς τους.

Τα θύματα εγκλημάτων πρέπει να προστατεύονται από δευτερογενή και επαναλαμβανόμενη θυματοποίηση, από εκφοβισμό και αντίποινα, να λαμβάνουν κατάλληλη υποστήριξη για να διευκολύνεται η ανάρρωσή τους και να τους παρέχεται επαρκής πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Η βία που στρέφεται κατά ενός προσώπου λόγω του φύλου, της ταυτότητας φύλου ή της έκφρασης φύλου του, ή που πλήττει δυσανάλογα άτομα συγκεκριμένου φύλου, θεωρείται βία με βάση το φύλο. Μπορεί να προκαλέσει σωματική, σεξουαλική, συναισθηματική ή ψυχολογική βλάβη, ή οικονομική ζημία στο θύμα/επιζώντα-ύσα.

Η παρούσα Οδηγία αντικαθιστά την Απόφαση-Πλαίσιο [2002](#) για την **Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων**. Η Απόφαση αυτή παρείχε σαφή ορισμό της εμπορίας ανθρώπων. Επιπλέον, καθόριζε την υποχρέωση των κρατών μελών να λαμβάνουν τα

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

απαραίτητα μέτρα ώστε η εμπορία ανθρώπων να τιμωρείται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.

Στις **24 Ιουνίου 2020**, η Επιτροπή υιοθέτησε την πρώτη στην ιστορία [στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα των Θυμάτων \(2020-2025\)](#), με σκοπό να διασφαλιστεί ότι όλα τα θύματα κάθε εγκλήματος στην ΕΕ μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από τα δικαιώματά τους. Η Στρατηγική προβλέπει δράσεις για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και την κοινωνία των πολιτών για περίοδο πέντε ετών.

Στις **12 Ιουλίου 2023**, η Επιτροπή πρότεινε τροποποιήσεις στην Οδηγία για τα Δικαιώματα των Θυμάτων. Η αναθεώρηση αντιμετωπίζει προβλήματα που εντοπίστηκαν στην [αξιολόγηση](#) του Ιουνίου 2022. Οι τροποποιήσεις αφορούν πέντε βασικά δικαιώματα των θυμάτων: πρόσβαση σε πληροφορίες, βελτιωμένη υποστήριξη και προστασία, βελτιωμένη συμμετοχή στις ποινικές διαδικασίες και βελτιωμένη πρόσβαση για αποζημίωση.

Στις **14 Μαΐου 2024**, η ΕΕ υιοθέτησε [Οδηγία](#) για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας. Πρόκειται για εξέλιξη ορόσημο, καθώς η Οδηγία αποτελεί τον πρώτο νομοθετικό κανόνα της ΕΕ που ασχολείται ειδικά με αυτά τα ζητήματα.¹ Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν δεσμευτικές συνθήκες σε επίπεδο Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) που να αναφέρονται ρητά στη βία κατά των γυναικών, η υιοθέτηση της νέας Οδηγίας από την ΕΕ σημαίνει ότι για πρώτη φορά τα κράτη μέλη

¹ Σύμφωνα με το Άρθρο 49 της νέας Οδηγίας, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να θεσπίσουν όλες τις νόμιμες, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για την εφαρμογή της Οδηγίας έως τις 14 Ιουνίου 2027.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

της ΕΕ που δεν έχουν κυρώσει τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης υπόκεινται πλέον σε νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις σε διεθνές επίπεδο, οι οποίες ασχολούνται ειδικά με τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία.

Παρόμοια με τις Συνθήκες της ΔΟΕ, αρκετές οδηγίες της ΕΕ ασχολούνται με τη ρύθμιση της εργασίας και της απασχόλησης και μπορούν να εφαρμοστούν για την προστασία των εργαζομένων από εκμετάλλευση και καταναγκαστική εργασία. Πιο συγκεκριμένα, η **Οδηγία για τον Χρόνο Εργασίας (2003/88/ΕΚ)** περιορίζει τον χρόνο εργασίας σε 48 ώρες ανά εβδομάδα, παρέχει στους εργαζόμενους δικαίωμα τετραετούς περιόδου ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και απαιτεί ημερήσια και εβδομαδιαία διαλείμματα μεταξύ των περιόδων εργασίας.

Η **Οδηγία για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία (89/391/ΕΟΚ)** καλύπτει όλους τους εργαζόμενους (όχι μόνο τους μισθωτούς), αν και εξαιρεί τους οικιακούς εργαζόμενους.

Εθνικά Νομικά Πλάισια

Σε ό,τι αφορά την εκμετάλλευση της εργασίας θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ τροποποίησαν το νομοθετικό τους πλαίσιο και ανέπτυξαν σχέδια δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου του Παλέρμω και της Απόφασης-Πλαίσιο της ΕΕ του 2002 για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (η οποία αντικαταστάθηκε το 2014 από την Οδηγία για την Εμπορία Ανθρώπων). Τα σχέδια αυτά συνήθως περιλαμβάνουν συγκεκριμένες ενότητες για την πρόληψη, τη δίωξη και την προστασία των θυμάτων.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η **Δανία**, για παράδειγμα, τροποποίησε το Ποινικό της Κώδικα το 2002 ώστε να ευθυγραμμιστεί ο ορισμός της εμπορίας ανθρώπων με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές αρχές και εισήγαγε ποινή φυλάκισης έως δέκα έτη για τους δράστες εμπορίας ανθρώπων. Από το 2002, έχει εφαρμόσει σχέδια δράσης που επικεντρώνονται στην πρόληψη της εμπορίας, στην ταυτοποίηση και προστασία των θυμάτων, στη δίωξη των δραστών και στην προώθηση συνεργασιών.

Το 2015, η **Φινλανδία** αναθεώρησε τις διατάξεις για την εμπορία ανθρώπων του Ποινικού της Κώδικα και εισήγαγε νομικές τροποποιήσεις για την παροχή βοήθειας στα θύματα εμπορίας. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές ακολούθησαν την υιοθέτηση του Κυβερνητικού Σχεδίου Δράσης κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (2016–2017), το οποίο επικεντρώνεται στην προσέγγιση των θυμάτων και των ομάδων σε κίνδυνο, στην επιβολή του νόμου, στην εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση και στη συνεργασία σε εθνικό επίπεδο και διασυνοριακά

Στην **Ιρλανδία**, ο Νόμος περί Ποινικού Δικαίου (Εμπορία Ανθρώπων) του 2008 εισήγαγε το έγκλημα της εμπορίας ανθρώπων στο ποινικό δίκαιο. Η νομοθεσία αυτή προβλέπει ποινές έως ισόβιας κάθειρξης και απεριόριστο πρόστιμο για εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή ή σεξουαλική εκμετάλλευση ή την αφαίρεση οργάνων. Το 2013, η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε περαιτέρω για να προβλέπει δύο νέες μορφές εκμετάλλευσης, συγκεκριμένα τον εξαναγκασμό σε επαιτεία και την εμπορία για σκοπούς εξαναγκαστικής εγκληματικής δραστηριότητας. Το δεύτερο Εθνικό Σχέδιο Δράσης (2016) βασίζεται στα επιτεύγματα του πρώτου σχεδίου δράσης και καθορίζει μη περιοριστικές ενέργειες στους τομείς της πρόληψης, της προστασίας, της ανταπόκρισης της ποινικής δικαιοσύνης και δίωξης, των

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

συνεργασιών, της αντιμετώπισης της εμπορίας παιδιών και της παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Στην **Ιταλία**, ο Νόμος 199 του 2016 τροποποίησε τον ποινικό κώδικα ώστε να προβλέπει δύο νέα αδικήματα: (i) παράνομη διαμεσολάβηση εργασίας, που τιμωρεί όποιον στρατολογεί άτομα για εργασία με τρίτους υπό συνθήκες εκμετάλλευσης· και (ii) εργασιακή εκμετάλλευση, που τιμωρεί όποιον χρησιμοποιεί, στρατολογεί ή απασχολεί εργαζόμενους υποβάλλοντάς τους σε εκμετάλλευση. Ο νόμος αυτός προσδιορίζει τους δείκτες που ορίζουν την εκμετάλλευση της εργασίας (επανειλημμένες παραβιάσεις των κανονισμών σχετικά με ώρες εργασίας και διαλείμματα ανάπαυσης· απουσία μισθού ή μισθοί χαμηλότεροι από αυτούς που ορίζονται από τη συλλογική σύμβαση· παραβίαση κανόνων ασφάλειας και υγείας στην εργασία· και υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης ή εργασίας).

Αντιμετώπιση της εκμετάλλευσης της εργασίας που συνδέεται με τη στρατολόγηση εργαζομένων

Πρόληψη της εργασιακής εκμετάλλευσης μέσω δράσεων σε γραφεία στρατολόγησης και απασχόλησης

Το άρθρο 5 παράγραφος 1 της Οδηγίας περί της εργασίας μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης ([2008/104/EK](#)) καθιερώνει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της ίσης αμοιβής μεταξύ των εργαζομένων μέσω επιχειρήσεων προσωρινής απασχόλησης και του τακτικού εργατικού δυναμικού. Το άρθρο 6 παράγραφος 3

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

απαγορεύει την επιβολή τελών στους εργαζομένους ως αντάλλαγμα για τη διευθέτηση της πρόσληψης ή για τη σύναψη σύμβασης εργασίας.

Η Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας αρ. [181](#), η οποία αφορά τις ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης, χρονολογείται από το 1997 και έχει κυρωθεί από 13 κράτη μέλη της ΕΕ. Θεσπίζει τις γενικές παραμέτρους για τη ρύθμιση της στρατολόγησης, της τοποθέτησης και της απασχόλησης εργαζομένων που απασχολούνται μέσω ιδιωτικών υπηρεσιών απασχόλησης, απαγορεύει την επιβολή τέλους στους εργαζομένους και εγγυάται την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην εργασία, όπως η ελευθερία του συνδικαλιζέσθαι, η συλλογική διαπραγμάτευση, η ισότητα ευκαιριών και μεταχείρισης για τους μετανάστες εργαζομένους που στρατολογούνται ή τοποθετούνται στις χώρες υποδοχής, καθώς και την ύπαρξη συστήματος κυρώσεων για δόλιες υπηρεσίες απασχόλησης.

Συμβούλιο της Ευρώπης

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 3 Μαΐου 2005, μετά από σειρά άλλων πρωτοβουλιών του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2008, μετά τη δέκατη κύρωσή της. Βασιζόμενη στα υφιστάμενα διεθνή νομικά μέσα, η Σύμβαση υπερβαίνει τα ελάχιστα πρότυπα που έχουν συμφωνηθεί σε αυτά και ενισχύει την προστασία που παρέχεται στα θύματα.

Το έργο της GRETA

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η Ομάδα Εμπειρογνομώνων για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (GRETA) είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής της [Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων](#) από τα Συμβαλλόμενα Μέρη.

Τα στατιστικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις ανά χώρα της GRETA καταδεικνύουν ότι η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση παρουσιάζει αυξητική τάση και έχει αναδειχθεί ως η κυρίαρχη μορφή εκμετάλλευσης σε ορισμένες χώρες.

ΕΣΔΑ Άρθρο 4

Το άρθρο 4 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προβλέπει ότι κανείς δεν επιτρέπεται να τελεί σε κατάσταση δουλείας ή υποτέλειας και ότι κανείς δεν μπορεί να υποχρεωθεί να εκτελεί καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία.

Τον Νοέμβριο του 2019, η Γενική Γραμματέας [παρουσίασε](#) στην Επιτροπή Υπουργών έναν «Οδικό Χάρτη για την ενίσχυση της δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση». Σύμφωνα με τον Οδικό Χάρτη αυτόν, η GRETA υιοθέτησε, το Σεπτέμβριο του 2020, συλλογή καλών πρακτικών στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση. Η συλλογή αυτή αποτέλεσε τη βάση για την εκπόνηση Σημειώματος Καθοδήγησης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, το οποίο η GRETA υιοθέτησε τον Νοέμβριο του 2020.

Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2022, η Επιτροπή Υπουργών υιοθέτησε τη Σύσταση [CM/Rec\(2022\)21](#) σχετικά με την πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, η οποία καλεί τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης να θεσπίσουν εθνικούς νόμους, πολιτικές και στρατηγικές που αντιμετωπίζουν την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, ακολουθώντας μία προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα και επικεντρωμένη στα θύματα. Η σύσταση αντλεί στοιχεία από το έργο παρακολούθησης και καθοδήγησης της GRETA, τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τα συμπεράσματα και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Το **Επεξηγηματικό Σημείωμα** περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο πακέτο μέτρων στους ακόλουθους τομείς: πρόληψη, προστασία, δίωξη, συνεργασίες και διεθνής συνεργασία, δράσεις για την ενίσχυση της εταιρικής ευθύνης και την επιβολή εταιρικής λογοδοσίας.

<https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/labour-exploitation>

Πρόληψη

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Για να προληφθεί η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν ένα περιβάλλον σύμφωνο με τα κοινωνικά δικαιώματα, που προστατεύει πιθανά θύματα από την ευαλωτότητα και από τον κίνδυνο να καταστούν θύματα εμπορίας.
- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι η αποτυχία ελέγχου πιθανών παράνομων πρακτικών στην αγορά εργασίας εμποδίζει την αποτελεσματική ρύθμιση και διευκολύνει την εξάπλωση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση.

Προστασία

- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν και να δώσουν προτεραιότητα στον εντοπισμό περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση και στον εντοπισμό των θυμάτων.
- Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν μια προσέγγιση επικεντρωμένη στο θύμα στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, στην οποία τα δικαιώματα των θυμάτων διασφαλίζονται και έχουν προτεραιότητα έναντι οικονομικών, χρηματοοικονομικών, επιβολής του νόμου και μεταναστευτικών στόχων.
- Σύμφωνα με τις [Βασικές Αρχές των Ηνωμένων Εθνών για το Δικαίωμα σε Αποτελεσματική Αποκατάσταση για τα Θύματα της Εμπορίας Ανθρώπων](#), το δικαίωμα σε αποτελεσματική αποκατάσταση θα πρέπει να περιλαμβάνει αποκατάσταση, αποζημίωση, επανένταξη, ικανοποίηση και εγγυήσεις μη επανάληψης.
 - Τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να προωθούν, να σέβονται και να υλοποιούν τα δικαιώματα των παιδιών και την αρχή της αποτελεσματικής

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

κατάργησης της παιδικής εργασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση για την Ελάχιστη Ηλικία της ΔΟΕ (No. 138) και τη Σύμβαση για τις Χειρότερες Μορφές Παιδικής Εργασίας (No. 182).

Δίωξη

- Λόγω έλλειψης γνώσης και των διαφορετικών ερμηνειών της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, υπάρχει σύγχυση μεταξύ παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας και εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης.
- Η απουσία αποτελεσματικών ελέγχων στους χώρους εργασίας μπορεί να δημιουργήσει αδυναμία εξασφάλισης αποδεικτικών στοιχείων για τον εντοπισμό θυμάτων εμπορίας με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση, για την απόδειξη των αδικημάτων και για την επιτυχή δίωξη των δραστών.

Εταιρική Υπευθυνότητα και Διεθνής Συνεργασία

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν και να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ υπηρεσιών και τη διασυνοριακή συνεργασία στον εντοπισμό και την παρακολούθηση των περιπτώσεων εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση.

Όσον αφορά τις δράσεις για την προώθηση της εταιρικής ευθύνης και την επιβολή εταιρικής υπευθυνότητας, οι επιχειρήσεις έχουν νομική και ηθική υποχρέωση να διασφαλίζουν τα εργασιακά δικαιώματα και να προστατεύουν τα άτομα

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

που εργάζονται γι' αυτές, είτε μέσω άμεσων συμβάσεων εργασίας είτε μέσω άλλων συμφωνιών ενάντια σε εμεταλλευτικές πρακτικές, οι οποίες περιλαμβάνουν την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει πρακτικές κατευθύνσεις μέσω του οδηγού για τον τομέα απασχόλησης και των υπηρεσιών πρόσληψης προσωπικού, ο οποίος εφαρμόζει τις [Κατευθυντήριες Αρχές του ΟΗΕ για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα](#). Αναγνωρίζει ότι η έλλειψη αποτελεσματικού κανονιστικού πλαισίου για τις υπηρεσίες απασχόλησης και πρόσληψης προσωπικού, καθώς και χαμηλές προϋποθέσεις εισόδου στην αγορά, επιτρέπουν την ανάπτυξη μη ηθικών και δεοντολογικών εταιρειών. Τέτοιες εταιρείες ποικίλλουν, από εταιρείες που αποκομίζουν συνειδητά κέρδη από κακές εργασιακές πρακτικές μέχρι εγκληματικές οργανώσεις που εμπλέκονται σε εμπορία ανθρώπων και άλλες σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 2022, η Επιτροπή πρότεινε κανονισμό για την απαγόρευση προϊόντων που έχουν παραχθεί με καταναγκαστική εργασία, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής εργασίας, στην εσωτερική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η πρόταση καλύπτει όλα τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ, είτε έχουν παραχθεί στην ΕΕ για εγχώρια κατανάλωση ή εξαγωγή, είτε εισάγονται.

Στις 19 Δεκεμβρίου 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση τροποποίησης της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ. Στόχος της είναι η ενίσχυση της προστασίας από την εμπορία ανθρώπων στην ΕΕ και η αντιμετώπιση νέων εξελίξεων. Η

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

υποχρέωση καταπολέμησης της καταναγκαστικής εργασίας προβλέπεται στην Σύμβαση της ΔΟΕ για την Καταναγκαστική Εργασία (C 29), 1930.

Ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για την Καταναγκαστική Εργασία, πρόσφατα υιοθετημένος από το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, στοχεύει στην απαγόρευση προϊόντων που έχουν παραχθεί με καταναγκαστική εργασία από την ευρωπαϊκή αγορά, ένα κρίσιμο βήμα προς τον ευρωπαϊκό στόχο εξάλειψης όλων των μορφών καταναγκαστικής εργασίας

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA)

Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα (FRA) αποτελεί το κέντρο εξειδίκευσης της ΕΕ σε θέματα θεμελιωδών δικαιωμάτων. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο φορέα της ΕΕ, χρηματοδοτούμενο από τον προϋπολογισμό της Ένωσης.

Διάφορες έρευνες και εγχειρίδια έχουν δημοσιευθεί με επίκεντρο θέματα εμπορίας ανθρώπων και τον τρόπο με τον οποίο το φαινόμενο επηρεάζει ευάλωτες ομάδες. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία προκάλεσε αλληλεγγύη από τις κυβερνήσεις της ΕΕ, τις τοπικές αρχές και την κοινωνία, καθώς υποδέχθηκαν περισσότερα από 7 εκατομμύρια άτομα που διέφυγαν από τη χώρα τους λόγω της επιθετικότητας. Η γρήγορη αντίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω ενεργοποίησης της Οδηγίας ΕΕ για την προσωρινή προστασία, EU Temporary Protection Directive, προσέφερε σημαντική ανακούφιση και πολύτιμη στήριξη σε όσους και όσες είχαν ανάγκη. Παρείχε στα εκτοπισμένα άτομα τη δυνατότητα να εγκατασταθούν γρήγορα,

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

να εργαστούν, να ταξιδέψουν και να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες σε όλη την ΕΕ. Ωστόσο, άλλα επείγοντα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήρθαν στο προσκήνιο και παρέμειναν υψηλά στην ατζέντα της ΕΕ, όπως η εμπορία ανθρώπων, η σεξουαλική και έμφυλη βία, τα εγκλήματα μίσους και η παραπληροφόρηση που τροφοδοτείται από το μίσος. Ο FRA δημοσίευσε στις 21 Οκτωβρίου 2022 έκθεση με τίτλο [Η ρωσική επιθετική εισβολή στην Ουκρανία – Οι ευρείες επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα στην ΕΕ - Δελτίο 2](#), και στις 28 Φεβρουαρίου 2023 την έκθεση [Διαφυγή από την Ουκρανία: Οι εμπειρίες των εκτοπισμένων στην ΕΕ](#), ακολουθούμενη από άλλη έκθεση στις 29 Σεπτεμβρίου 2023 με τίτλο [Η ρωσική επιθετικότητα κατά της Ουκρανίας – Εκτοπισμένα παιδιά βρίσκουν προστασία στην ΕΕ - Δελτίο 3](#).

Πιο πρόσφατα, στη 1 Αυγούστου 2024 δημοσιεύθηκε έκθεση που καθοδηγεί τους επιθεωρητές για τον εντοπισμό κακοποιήσεων και την προστασία των εργαζομένων από τρίτες χώρες, με τίτλο [Έξι σημεία για τους επιθεωρητές χώρων εργασίας – Οι εγγυήσεις του δικαίου της ΕΕ για εργαζόμενους εκτός ΕΕ](#). Στις 21 Νοεμβρίου 2024 δημοσιοποιήθηκε επίσης εγχειρίδιο σχεδιασμένο για χρήση από το προσωπικό επιθεώρησης χώρων εργασίας στα κράτη μέλη, με τίτλο [Πώς οι επιθεωρητές χώρων εργασίας μπορούν να προστατεύουν τα δικαιώματα εργαζομένων από τρίτες χώρες – Εγχειρίδιο εκπαίδευσης](#).

Η έκθεση αυτή στοχεύει στην ενδυνάμωση των επιθεωρητών-ριών χώρων εργασίας ώστε να εφαρμόζουν τα προστατευτικά πρότυπα του δικαίου της ΕΕ που διασφαλίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των εποχικών εργαζομένων, των μεταναστών-ριών με προσωρινές άδειες και των παρατυπων μεταναστών.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας

Η αποστολή της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας (ΕΑΕ) είναι να συμβάλλει στη διασφάλιση δίκαιης και αποτελεσματικής κινητικότητας εργατικού δυναμικού στην ΕΕ και να υποστηρίζει τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στην ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας συμβάλλει στη διασφάλιση της δίκαιης και αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων της ΕΕ σχετικά με την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης. Κύριος στόχος είναι να διευκολυνθεί η αξιοποίηση της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα άτομα και τις επιχειρήσεις. Η ΕΑΕ συντονίζει και υποστηρίζει τα κράτη μέλη στη διεξαγωγή διασυνοριακών επιθεωρήσεων με σκοπό την ενίσχυση της διασυνοριακής επιβολής των κανόνων της ΕΕ, πραγματοποιεί αναλύσεις και αξιολογήσεις κινδύνου σε θέματα διασυνοριακής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, διευκολύνει τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης σε διασυνοριακές διαφορές μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ.

Πέραν των ανωτέρω, η ΕΑΕ αξιολογεί τους κινδύνους και διενεργεί αναλύσεις σχετικά με την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και το συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης σε ολόκληρη την ΕΕ. Αυτό γίνεται σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, τους κοινωνικούς εταίρους και τις υπηρεσίες, τους οργανισμούς και τα δίκτυα της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και της απασχόλησης. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΑΕ:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Διεξάγει **στρατηγικές αναλύσεις** σχετικά με τις προκλήσεις και τα επαναλαμβανόμενα προβλήματα σε συγκεκριμένους τομείς και πραγματοποιεί εστιασμένες σε βάθος αναλύσεις και μελέτες για τη διερεύνηση συγκεκριμένων ζητημάτων που σχετίζονται με την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και το συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης.
- **Συλλέγει στατιστικά στοιχεία που καταρτίζονται και παρέχονται από τα κράτη μέλη** και εξορθολογίζει τις ροές εργασίας για τη συλλογή δεδομένων.
- Παρέχει **αναλυτική υποστήριξη σε συντονισμένες και/ή κοινές επιθεωρήσεις (CJIs) που υποστηρίζονται από την ΕΑΕ** κατόπιν αιτήματος των εμπλεκόμενων εθνικών αρχών. Υποστηρίζει επίσης την αξιολόγηση υποθέσεων που υποβάλλονται στην ΕΑΕ από οργανώσεις κοινωνικών εταίρων.
- Οργανώνει **δραστηριότητες προβολής και τεχνικά εργαστήρια** για την υποστήριξη των αναλυτικών ικανοτήτων και των ικανοτήτων αξιολόγησης κινδύνων των αρμόδιων εθνικών αρχών, καθώς και για την ανάπτυξη ικανοτήτων αξιολόγησης κινδύνων σε θέματα διασυνοριακής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού και συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης στην ΕΕ.

2.5 Προτεινόμενη δραστηριότητα για αυτό το κεφάλαιο

Πίνακας 3. Αλληλεπίδραση μέσω παρουσίασης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Όνομα δραστηριότητας	Αλληλεπίδραση μέσω παρουσίασης
Είδος δραστηριότητας	Θεωρητική / παρουσίαση / αλληλεπίδραση με τους συμμετέχοντες-ουσες χρησιμοποιώντας τη διαδικασία του brainstorming.
Διάρκεια	30-45 λεπτά.
Μαθησιακοί στόχοι	Πρόταση: Χρησιμοποιήστε τα ρήματα της ταξινόμησης του Bloom https://www.utica.edu/academic/Assessment/new/Blooms%20Taxonomy%20-%20Best.pdf .
Απαιτούμενα Υλικά	Αποτέλεσμα 3.
Κατευθυντήριες γραμμές για συντονιστή-ρια	Επισημάνετε την κοινή νομική βάση.
Αναφορά	Ίσως χρήση υπόθεσης του ΕΔΔΑ που αφορά κάθε χώρα κατά τη διεξαγωγή σε εθνικό επίπεδο.

Συμβουλές για συντονιστή-ρια	Σύντομη αναφορά στο διεθνές και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο.
Υλικό για διανομή	π.χ. μελέτες περιπτώσεων, που πρέπει να τυπωθούν και να δοθούν στους συμμετέχοντες/ουσες
Παραλλαγές για την εφαρμογή στο διαδίκτυο	Καμία - ίσως η αλληλεπίδραση να είναι πιο δύσκολη.
Αναφορές	Συμβούλιο της Ευρώπης/ Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ Δικαστικές υποθέσεις ΕΔΔΑ

2.6 Σκέψεις

Η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση είναι μία από τις πιο δύσκολες πτυχές της «σύγχρονης δουλείας». Είναι δύσκολη από πολλές απόψεις: επειδή στην πράξη προκύπτουν διαφορές στην ερμηνεία, την εφαρμογή των εργασιακών προτύπων και στον ορισμό της εργασιακής εκμετάλλευσης, επειδή τα θύματα προτιμούν να μην υποβάλλουν καταγγελίες ή να μην καταθέτουν ως μάρτυρες,

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

καθώς συχνά εξαρτώνται από τους διακινητές τους για εργασία και στέγαση, και κυρίως επειδή η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση απαιτεί συντονισμένη δράση μεταξύ του κράτους, της κοινωνίας των πολιτών, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και του ιδιωτικού τομέα.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not reflect those of the European Union or the European Commission (granting authority). Neither the European Commission can be held responsible for them.

2.7 Βιβλιογραφία

Clark, N. (2013). *Detecting and tackling forced labour in Europe*. Joseph Rowntree Foundation.

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). (2015). *Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union. States' obligations and victims' rights*. Luxembourg.

Government of Ireland. (2009–2012). *National Action Plan To Prevent and Combat Trafficking in Human Beings*.

Government of Ireland. (2012). *Second National Action Plan to Prevent and Combat Human Trafficking in Ireland*.

International Labour Organization (ILO). (2014). *Strengthening action to end forced labour*. Report IV(1).

Ministry of Children, Gender Equality, Integration and Social Affairs. (2015). *The 2015–2018 Action Plan to combat trafficking in human beings*.

Ministry of Interior. (2017). *Government Action Plan against Human Trafficking 2016–2017*. Helsinki.

Rubio Grundell, L. (2015). *EU Anti-Trafficking Policies: from Migration and Crime Control to Prevention and Protection* (Policy Brief No. 9). Robert Schuman Centre for Advanced Studies.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Σημείωση

Ορισμένοι συγγραφείς επισημαίνουν ότι η συμπερίληψη της εμπορίας ανθρώπων στην κατηγορία της μετανάστευσης, ιδίως της παράτυπης μετανάστευσης, είναι αναμφισβήτητα ένας από τους κύριους λόγους για την αποτυχία των πολιτικών της ΕΕ κατά της εμπορίας ανθρώπων. Αντίθετα, οι πολιτικές αυτές θα πρέπει να εστιάζουν στην εκμετάλλευση και όχι στην παράτυπη διέλευση των συνόρων, στην εναρμόνιση των ποινών και στην εγγύηση ότι τα μέτρα προστασίας είναι υποχρεωτικά, αμερόληπτα, άνευ όρων και επαρκή (βλ. Rubio Grundell, 2015).

Links:

<https://www.ilo.org/>.

<https://www.itcilo.org/>.

<https://www.coe.int/en/web/portal>.

https://commission.europa.eu/index_en.

<https://fra.europa.eu/el>.

<https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/greta>.

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν, ωστόσο, αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.